

مطالعه

مشاوران آموزش

ناشر تخصصی علوم انسانی
ناشر تخصصی دروس عمومی

پیشگفتار

سخن ناشر

سال دوازدهم برای شما سال غریبی است و چرا؟
نه فقط برای این که آخرین سال تحصیلی شما قبل از دانشگاه است و نه فقط برای این که تلاشی خواهید داشت عظیم، برای رسیدن به دانشگاه؛ بلکه به یک دلیل مهم تر.
به زودی متوجه خواهید شد که دیگر مثل زمانی که دانش آموز یازدهم بودید، حرف نمی زنید و حتی مثل سال قبل راه نمی روید. در شما جوانی در حال رویدن است که قرار است به زودی سرنوشت خودش را به دست گیرد.
آخر می دانید آدم که دبیرستان را تمام می کند، لباس های ذهنش، برایش کوچک می شود.
حالا بیایید از جایی دیگر به همین موضوع نگاه کنیم.
شما و به خصوص شما که دانش آموز انسانی هستید، متفاوت تر بزرگ می شوید. ذهن تان تحلیلی تر می شود. دیگر هر حرفی را نمی پذیرید و راضی به استدلال های سطحی نمی شوید. عمیق می شوید. عین چاه عمیق!
چاه عمیق دیده اید؟ چاه کن از لایه های سطحی زمین عبور می کند و می رسد در جایی، در آن عمق ها، به آب.
شما درون تان چنین می شود: عمیق!
و یک موضوع دیگر: می دانید چه چیزی دلم می خواهد؟
دلم می خواهد بگویم به شما، به شما که انتشارات مشاوران آموزش را به عنوان ناشر تخصصی خودتان انتخاب کرده اید که می شود «لطف کنید و امسال را خیلی جدی بگیرید؟ تا بیشتر بزرگ شوید، تا بیشتر عمیق شوید؟ می شود خسته نشوید؟ می شود وقتی زحمت می کشید و به اندازه زحمت تان، در مدرسه یا در آزمون، نتیجه نگرفتید ناامید نشوید و به خودتان بلند بگویید که هی فلانی! تو حق نداری! حق نداری که ناامید شوی و بعد دست از تلاش نکشید؟»
آخرین حرفم برای شما که دیگر برایتان حرف نخواهم زد، چرا که سال بعد در دانشگاه خواهید نشست و در جایگاه دانشجو:
در تمام سال هایی که برای رشته علوم انسانی کار کردم یک چیز همیشه باورم بود و آن این که زمین و زمان را باید به هم بریزم تا بتوانم قدمی در راه رشد و توسعه علوم انسانی بردارم و یواش به شما می گویم که احساس خوبی دارم. احساس رضایت. انگاری همه تلاش های من و همکارانم بی نتیجه نبوده است. چرا که شما، خواننده جدی ما هستید و امیدوارم که «روش هایی که در کتاب هایمان یاد گرفته اید را بتوانید در دانشگاه نیز به کار گیرید.»
دانشجوی آینده، سلام!

و حید تمنا

مقدمه مؤلف

به خودتان ظلم نکنید!

وقتی درس جامعه‌شناسی را درس حفظی بدانید و مطالب آن را با تکرار کردن در خاطر نگاه دارید، بیش از همه به خودتان ظلم کرده‌اید؛ چراکه جامعه‌شناسی یک علم است و اساساً هیچ علمی حفظی نیست.

پس حفظی به جامعه‌شناسی نگاه نکنید. نوع روایت من در درسنامه‌ها به‌ترتیبی است که به شما امکان فهمیدن مطالب را می‌دهد و شما این امکان را با حفظ کردن، از بین نبرید. لذت فهم یک متن، از بالاترین لذت‌هاست.

به جامعه‌شناسی ظلم نکنید!

نگویید که: «معلوم نیست این مطالب که گفته یعنی چه؟ یک بار جواب یک تست، هنجار می‌شود و بار دیگر پاسخ می‌شود ارزش. اصلاً معلوم نیست چه خبر است؟»

این‌گونه نیست! هر مفهوم کلیدی در جامعه‌شناسی به‌دلیلی به کار برده شده است و معنا ندارد که بی‌دلیل مفاهیم کلیدی به کار رفته باشند.

به همین دلیل در درسنامه‌ها، واژگان کلیدی را برجسته نشان داده‌ایم تا شما کاربرد هر واژه را در متن درک کنید و با مثال‌های داخل درسنامه و مثال‌های دیگر در تست‌ها و تحلیل آن در پاسخ‌های تشریحی، این مفاهیم کلیدی را برایتان معنادار کرده‌ایم.

به تصویر ذهنی خودتان در رشته علوم انسانی ظلم نکنید!

به این تصویر از خودتان توجه کنید: «من حفظی‌اتم خوب است انسانی آدم». حال به این تصویر از خودتان نگاه کنید: «من روش‌های متن‌خوانی را بلد هستم و عاشق مفاهیم هستم و علوم انسانی آدم». اولی شما را به یک دستگاه شبیه می‌کند که داده‌ها را در حافظه نگاه می‌دارد، دومی شما را تبدیل به انسانی می‌کند که قدرت تحلیل‌گری دارد.

تصویر خودتان را در ذهن‌تان درست کنید.

به تلاش‌های انسانی ظلم نکنید!

زحمت زیادی برای این کتاب کشیده‌ایم تا کتابی درخور شما آماده کنیم که نتیجه‌بخش باشد. همیشه بیش از ۸۰ درصد تست‌های کنکور، در کتاب مشاوران، مشابه داشته‌اند و مطمئنم باز هم چنین خواهد بود. انتظارم از شما این است که کتاب مشاوران را جدی بگیرید. همه بخش‌های آن را؛ درسنامه، تست‌ها، پاسخ‌های تشریحی! در نهایت امیدوارم همه شما دانش‌آموزان عزیز که این کتاب را خواهید خواند به بهترین نتیجه در جامعه‌شناسی برسید.

به تست‌هایی که با دقت انتخاب شدند و یا طراحی شدند و به‌ترتیبی هدف‌دار چیده شده‌اند، ظلم نکنید!

می‌توانم به شما اطمینان بدهم که اگر موقع تست‌زدن، دلیل درستی گزینه درست را بفهمید و دلیل نادرست بودن گزینه‌های دیگر را درک کنید، هیچ طراح کنکوری نمی‌تواند تستی برای شما در کنکور طراحی کند که به آن پاسخ ندهید.

برای طراحی این تست‌ها و ترتیبی که تست‌ها چیده شده‌اند، بسیار وقت صرف کرده‌ایم و امیدوارم با دقت آن‌ها را پاسخ دهید و پاسخ‌های تشریحی که با حوصله نوشته شده‌اند را دقیق بخوانید.

فهرست

- درس اول: ذخیره دانشی ۶
- درس دوم: علوم اجتماعی ۱۷
- درس سوم: نظم اجتماعی ۲۶
- درس چهارم: کنش اجتماعی ۳۹
- درس پنجم: معنای زندگی ۵۱
- درس ششم: قدرت اجتماعی ۶۳
- درس هفتم: نابرابری اجتماعی ۷۸
- درس هشتم: سیاست هویت ۹۳
- درس نهم: پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام .. ۱۰۲
- درس دهم: افق علوم اجتماعی در جهان اسلام ۱۱۲
- پاسخنامه تشریحی ۱۳۰

ذخیره دانشی

درس ۱

مقدمه

راه‌های شناخت جهان

- حواس: انسان از ابتدای تولد، به تدریج، از راه «حس» (شنیدن، دیدن و ...) توانایی تشخیص چیزها را از هم‌دیگر می‌یابد.
- زبان: اما وقتی زبان می‌گشاید، با سخن گفتن، روند آگاه شدن انسان، سرعت شگرفی می‌یابد و از دانسته‌های دیگران استفاده می‌کند.
- پرسش و پاسخ از دیگران: تنها راهی که فقط برای انسان در بین موجودات وجود دارد.
- تفکر و تعقل: انسان با تفکر و تعقل، از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌هایش فراتر می‌رود، معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند و به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم می‌رسد.

ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی

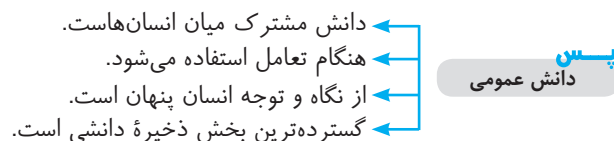
- هر آنچه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای، دانشگاهی و... می‌آموزند، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد.
- هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی دارد.
- ذخیره دانشی، راهنمای زندگی هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی است.

دانش عمومی

- کنش آدمی وابسته به آگاهی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود.
- انسان، اغلب از «آگاهی و دانشی» که نسبت به کنش‌های خود دارد و از «اهمیت و نقش این آگاهی» غافل است.
- انسان در نگاه اول گمان می‌کند که کارهای روزمره مانند راه رفتن، تلفن زدن و رانندگی را به طور طبیعی و بدون شناخت انجام می‌دهد، یا شناختی که برای این کارها دارد، چندان مهم نیست.
- هرگاه انسان در یک موقعیت جدید قرار می‌گیرد، به اهمیت شناخت عمومی پی می‌برد:
- «زمانی که شما با فرد ناآشنایی در یک مهمانی برخورد می‌کنید، دقت شما بیش‌تر می‌شود و پیش از انجام هر کاری فکر می‌کنید. در این موقعیت شما متوجه نیازتان به وجود یک نوع شناخت در رفتار خود می‌شوید.»
- دانش عمومی به دلیل عادت، از نگاه و توجه انسان پنهان می‌ماند.
- اگر این نوع آگاهی‌ها و شناخت‌ها نباشد، زندگی انسان مختل می‌شود و جهان اجتماعی از بین می‌رود.
- انسان با ورود به جهانی که دیگران در آن به سر می‌برند، در مجموعه‌ای از شناخت‌ها با آن‌ها شریک می‌شود. این دانش مشترک، همان دانش عمومی است.

دانش عمومی، اندوخته مشترکی از دانش‌ها و آگاهی‌هاست که هنگام تعامل با دیگران، از آن استفاده می‌کنیم.

- ما درباره دانش عمومی کم‌تر می‌اندیشیم و بیش‌تر، از آن استفاده می‌کنیم.
- چون انسان‌ها با هم زندگی می‌کنند، مجبور نیستند به تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای تک تک کنش‌های خود را تولید کنند. جهان اجتماعی؛ یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.
- دانش عمومی، گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست.
- انسان هنگامی متوجه دانش عمومی می‌شود که در استفاده از آن دچار مشکل شود. برای مثال وقتی در جمعی قرار می‌گیریم که زبان آن‌ها را متوجه نمی‌شویم، متوجه دانش خود نسبت به تفاوت زبان می‌شویم. (به تفاوت زبان خود با آن‌ها پی می‌بریم و درباره این تفاوت می‌اندیشیم.)

گفت‌وگو کنیم:

۱. به نظر شما یادگیری دانش عمومی از کدام مرحله زندگی انسان شروع می‌شود و تا چه زمانی ادامه می‌یابد؟
پاسخ: از هنگام تولد تا پایان عمر
۲. نمونه‌هایی از دانش عمومی که ویژه منطقه زندگی شماست مثال بزنید و درباره اهمیت آن گفت‌وگو کنید.
پاسخ: مثلاً من در تهران زندگی می‌کنم و وقتی به شهر کوچکی سفر می‌کنم زمان، بسیار طولانی می‌شود و تازه در آنجا می‌فهمم که در تهران چقدر زمان تلف می‌شود بی آن‌که بدانم.

دانش علمی چگونه آغاز می‌شود؟

- با تأمل و اندیشه در «دانش عمومی»، «دانش علمی» نسبت به جهان آغاز می‌شود.
- دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند؛ یعنی هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد.

نمونه عینی:

کاهش یا افزایش بی‌رویه جمعیت در یک کشور می‌تواند زمینه فعالیت و رشد علم «جمعیت‌شناسی» را فراهم کند.

ویژگی‌های فردی که دانش علمی دارد

۱. به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد. ۲. آسیب‌ها و اشکالاتی را که به شناخت عمومی راه پیدا کرده باشند، شناسایی می‌کند. ۳. قدرتی می‌یابد که از حقایق موجود در شناخت عمومی دفاع کند.

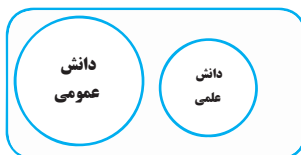
نمونه عینی:

بررسی ساعت در گذر زمان

ساعت از قدیمی‌ترین ابداعات بشر است. او با استفاده از دانش زمان خود برای اندازه‌گیری، نشان دادن و نگهداری زمان، ابزارهایی مانند ساعت آبی، آفتابی، شنی و شمعی ساخته است. امروزه فناوری، انسان را قادر ساخته، ساعت‌های بسیار ظریف و دقیق الکترونیکی، کامپیوتری و حتی اتمی بسازد.

رابطه دانش عمومی و دانش علمی با ذخیره دانشی

ذخیره دانشی

- رابطه دانش عمومی و ذخیره دانشی: دانش عمومی بخشی از ذخیره دانشی ماست.
- رابطه دانش علمی و ذخیره دانشی: دانش علمی بخشی از ذخیره دانشی ماست.

مقایسه دانش علمی و دانش عمومی

- دانش علمی، دقیق‌تر و عمیق‌تر از دانش عمومی است.

نمونه عینی:

زبان، یک پدیده اجتماعی است که از دو جنبه دانش عمومی و دانش علمی قابل بررسی است. میزان آگاهی که مردم عامی از زبان دارند با میزان آگاهی که زبان‌شناسان از زبان دارند بسیار متفاوت است. گروه اول، در سطح دانش عمومی آگاهی دارند و گروه دوم در سطح دانش علمی آگاهی دارند.

اثر دانش علمی بر دانش عمومی

- اثر دانش علمی بر دانش عمومی: تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.
- در برابر بحران‌ها و مشکلات؛ کسانی که دارای دانش عمومی هستند، نظر می‌دهند اما کسانی که دانش علمی دارند نظر دقیق‌تر و راه‌حل‌های صحیح‌تر ارائه می‌کنند.

نمونه‌های عینی:

۱. راه‌حلی که در برابر بحران کم‌آبی از دانش عمومی و دانش علمی برخاسته است: راه‌حل دانش عمومی: «آبیاری کوزه‌ای» که از روش‌های سنتی آبیاری در مناطق خشک ایران بوده است. راه‌حل دانش علمی: «آبیاری زیر سطحی با لوله‌های قطره‌چکان» است.
۲. پاسخگویی به نیاز انسان به پوشاک: صنعت نساجی از قدیمی‌ترین صنایع بشری است. به تدریج با پیشرفت صنعت، زمینه علمی شدن نساجی و شکل‌گیری مهندسی نساجی فراهم شد.

تعارض‌های میان دانش عمومی و دانش علمی

- جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.
- مثلاً جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌دانست و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کرد. اگر چنین رویکردی، به جوامع دیگر که علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌دانند، سرایت کند، در ذخیره دانشی آن جوامع، تعارضاتی پدید می‌آورد. در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود، دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.
- حل تعارض‌ها به دو شکل صورت می‌پذیرد:
  ۱. دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر
  ۲. طرح ایده‌های جدید

ایده‌ علوم انسانی و علوم اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) باید دارای این ویژگی‌ها باشد: ۱. دانشی باشد هم‌سو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه‌ خودمان؛ یعنی دانشی باشد که در حل مسائل و مشکلات بومی ما «مفید» و «کارآمد» باشد. ۲. دانشی باشد که دغدغه‌ کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد؛ یعنی دانشی باشد به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.

زبان کنجوری (پولیدی)

علوم از نظر موضوع با هم متفاوت هستند. برای مثال، موضوع علوم فیزیکی ← پدیده‌های طبیعی و موضوع علوم زیستی ← موجودات زنده است.

اوایل قرن ۲۰ ← عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند.

- این گروه
۱. روش تجربی را تنها روش کسب علم می‌دانستند.
  ۲. فقط «علم تجربی» را علم می‌دانستند.
  ۳. فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند.
  ۴. علوم انسانی و اجتماعی را به شرط استفاده از روش تجربی، علم می‌دانستند.

نیمه‌ دوم قرن ۲۰

۱. این رویکرد با چالش مواجه شد. یکی از این چالش‌ها در علم ریاضی بود. ریاضیات علمی است که فراتر از تجربه و مشاهده است. مثلاً اگر یک میلیون نفر هم زوایای داخلی مثلث را اندازه‌گیری کنند و اعلام کنند ۱۷۹ درجه است، علم ریاضی مجموع زوایای داخلی مثلث را ۱۸۰ درجه می‌داند.

۲. در محافل علمی از رونق افتاد.

در جدول زیر سه دیدگاه درباره‌ رابطه‌ دانش عمومی و دانش علمی تشریح شده‌اند. با مطالعه و بررسی آن‌ها بگویید کتاب از کدام دیدگاه دفاع می‌کند؟

دیدگاه اول

تفاوت دانش علمی و عمومی در «روش» است:	ارزش دانش علمی و عمومی:	وظیفه‌ دانش علمی در برابر دانش عمومی:
<ul style="list-style-type: none"> ● روش دانش علمی، تنها از راه «حس و تجربه و به صورت نظام‌مند» به‌دست می‌آید. ● روش دانش عمومی، از زندگی افراد حاصل می‌شود که از راه «جامعه‌پذیری» و «فرهنگ‌پذیری» ناچیزی دارد. به‌دست می‌آید. 	<ul style="list-style-type: none"> ● دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است. ● دانش عمومی نسبت به دانش علمی ارزش را بگیرد. 	<ul style="list-style-type: none"> ● جلوی ورود دانش عمومی به قلمرو علمی را بگیرد.

شکل دیدگاه اول: متباین هستند. (متخارج هستند).

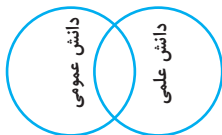
دیدگاه دوم

- تفاوت جدی میان دانش علمی و عمومی وجود ندارد.
- دیدگاه اول را کاملاً مردود می‌داند.
- هیچ دانشی واقعیت را کشف نمی‌کند و هیچ دانشی واقعیت را بازخوانی نمی‌کند؛ بلکه دانش‌ها، واقعیت را خلق و بازسازی می‌کنند. (یعنی این که دانش علمی یا عمومی نمی‌توانند به آنچه واقعاً در واقعیت وجود دارد، دست یابند؛ بلکه آن‌ها می‌توانند تفسیری از واقعیت ارائه کنند که شاید برابر با واقعیت نباشد.)
- این دیدگاه در تقابل با دیدگاه اول است: الف) همه‌ دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. ب) تفکیکی میان دانش عمومی و دانش علمی قائل نیست.

شکل دیدگاه دوم: متداخل هستند. (عموم و خصوص مطلق هستند).

- همانند دیدگاه اول، دانش علمی را محدود به دانش تجربی نمی‌کند.
  - دانش علمی شامل این سه نوع دانش است: دانش تجربی + دانش عقلانی + دانش وحیانی
  - هر کدام از سه نوع دانش علمی، ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارند.
  - دانش عمومی، کم‌وبیش در این نوع دانش، موارد حقیقی و صحیح وجود دارد.
  - اعتبار دانش علمی بیشتر است یا دانش عمومی؟ پاسخ: دانش علمی.
  - دانش علمی ریشه در دانش عمومی دارد، اما دانش علمی می‌تواند از دانش عمومی انتقاد کند.
  - دانش عمومی و دانش علمی رابطه‌ی متقابل دارند: هر دو بر هم اثرگذار و از هم اثرپذیر هستند و در طی زمان، با هم متناسب می‌شوند.
- شکل دیدگاه سوم: متقاطع هستند. (عموم و خصوص من وجه هستند.)

آزمون‌های تشریحی

آزمون ۱ - سطح متوسط (۴۰ پرسش امتحانی)

نمره ۲/۵

الف) تعیین کنید کدام عبارت درست و کدام عبارت نادرست است؟

نادرست	درست
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

۱. انسان با تفکر و تعقل از دیده‌ها، شنیده‌ها و خواننده‌هایش فراتر می‌رود.
۲. هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امت یک ذخیره دانشی دارد.
۳. کنش انسان وابسته به اراده و هدف‌مندی آن است و بدون آن انجام نمی‌شود.
۴. استفاده انسان از دانش‌های قبلی منجر به صرفه‌جویی در وقت و انرژی او می‌شود.
۵. گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی، دانش عمومی است.
۶. کسانی که دانش عمومی دارند برای مشکلات جامعه راه‌حل صحیح انتخاب می‌کنند.
۷. جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.
۸. هیچ‌گاه میان دانش عمومی و دانش علمی تعارض به وجود نمی‌آید.
۹. دانش عمومی منجر به ایجاد تلاش علمی در ذخیره دانشی می‌شود.
۱۰. جهان متجدد براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داندست و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند.

نمره ۲/۵

ب) عبارات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

۱۱. انسان با تفکر و تعقل از دیده‌ها، شنیده‌ها و خواننده‌هایش فراتر می‌رود و ..... پدیده‌های اطراف را درک می‌کند.
۱۲. هر آنچه که افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای و دانشگاهی می‌آموزند ..... آن‌ها را شکل می‌دهد.
۱۳. ما درباره دانش عمومی ..... می‌اندیشیم و ..... از آن استفاده می‌کنیم.
۱۴. دانش لازم برای زندگی یا دانش عمومی را ..... در اختیار افراد قرار می‌دهد.
۱۵. تلاش‌های ..... به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید.
۱۶. حل تعارض‌های «دانش علمی» و «دانش عمومی» گاه با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به ..... بخش‌های دیگر و گاه با طرح ..... انجام می‌شود.
۱۷. ذخیره دانشی، ..... زندگی هر فرد، گروه یا قوم است.
۱۸. فردی که در خیابان راه می‌رود از ..... استفاده می‌کند.

نمره ۱/۵

پ) تطبیق دهید.

۱۹.

الف) دانش علمی	۱) گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست.
ب) دانش عمومی	۲) به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید.
پ) تلاش‌های علمی	۳) با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید.

نمره ۱/۵

ت) تعریف کنید.

۲۲. دانش علمی:

۲۱. دانش عمومی:

۲۰. ذخیره دانشی:

نمره ۴

ث) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۲۳. دانش و آگاهی نسبت به کنش‌های انسانی چگونه به دست می‌آید؟
 ۲۴. کدام بخش از ذخیره دانشی، گسترده‌تر است؟
 ۲۵. ذخیره دانشی به چند بخش تقسیم می‌شود؟
 ۲۶. تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی چگونه در جامعه حل می‌شود؟
 ۲۷. تأثیر تلاش‌های علمی بر دانش علمی و دانش عمومی چیست؟
 ۲۸. عمیق‌ترین و دقیق‌ترین بخش ذخیره دانشی کدام دانش است؟
 ۲۹. اگر آگاهی و دانش نسبت به کنش‌ها در زندگی افراد وجود نداشته باشد، چه تأثیری بر زندگی اجتماعی می‌گذارد؟
 ۳۰. در چه صورتی می‌توان تفاوت دانش عمومی و علمی را در مورد پدیده اجتماعی «زبان» درک کرد؟

نمره ۶/۵

ج) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۳۱. انسان‌ها چگونه دانش و آگاهی به دست می‌آورند؟
 ۳۲. فردی که تصمیم می‌گیرد به تنهایی و بیرون از جامعه زندگی کند با چه مسائلی مواجه می‌شود؟
 ۳۳. انسان‌هایی که در جامعه با هم زندگی می‌کنند از چه امکاناتی برای به دست آوردن دانش مورد نیاز خود برخوردار هستند؟
 ۳۴. دانش علمی چگونه به دست می‌آید؟
 ۳۵. مزیت‌های افرادی که دانش علمی دارند را بنویسید.
 ۳۶. نتیجه تلاش علمی در ذخیره دانش علمی جامعه چه می‌باشد؟
 ۳۷. نحوه برخورد افراد در هنگام مواجه شدن با مسائل و مشکلات در زندگی اجتماعی چیست؟
 ۳۸. تعریف جهان متجدد از علم را بنویسید.
 ۳۹. پیامد سرایت رویکرد علمی جهان متجدد به جوامع دیگری که به علوم وحیانی و عقلانی اهمیت می‌دانند، چه بود؟ (ذکر سه مورد)

نمره ۱/۵

چ) نمودار زیر را کامل کنید.

۴۰. هریک از عبارات‌های زیر با کدام نمودار ارتباط می‌یابند؟
 ۱) تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست.
 ۲) همه دانش‌ها، دانش حاصل از زندگی هستند.
 ۳) دانش عمومی و دانش علمی با یکدیگر رابطه متقابل دارند.

آزمون ۲ - سطح امتحان نهایی (۳۶ پرسش امتحانی)

نمره ۲/۵

الف) تعیین کنید کدام عبارت درست و کدام عبارت نادرست است؟

درست نادرست

☐	☐	۴۱. ذخیره دانشی تنها آن دسته از آگاهی‌هایی است که ما با ورود به جهان اجتماعی با دیگران سهیم می‌شویم.
☐	☐	۴۲. دانش علمی، دانشی است که برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد.
☐	☐	۴۳. دانش عمومی گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست که ما بیشتر درباره آن می‌اندیشیم.
☐	☐	۴۴. در صورت عدم وجود دانش علمی، به سختی بر ذخیره دانشی انسان افزوده می‌شود.
☐	☐	۴۵. دانش عمومی دانش علمی را غنی می‌کند.
☐	☐	۴۶. کسی که دانش علمی دارد، قدرت دفاع از حقایق موجود در شناخت عمومی را می‌یابد.

۴۷. برای رفع تعارض بین دانش علمی و دانش عمومی، باید از دانش عمومی به نفع دانش علمی دست برداشت.

۴۸. رویکرد تجربه‌گرایی از نیمهٔ دوم قرن بیستم در جهان غرب پیدا شد.

۴۹. در رویکرد انتقادی به جای موضوع بر روش علوم تأکید می‌شود.

۵۰. دانش اسلامی، دانشی هم‌سو با هویت فرهنگی و ناظر به حل مسائل جامعهٔ ماست.

۲/۵ نمره

(ب) عبارات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

۵۱. هر فرد، گروه، قوم و جامعه‌ای دارای نوعی از ..... است.

۵۲. یادگیری دانش عمومی از هنگام ..... تا هنگام ..... ادامه می‌یابد.

۵۳. دانش عمومی، دانشی است که انسان‌ها در ..... خود به دست می‌آورند.

۵۴. با تماشای فیلم سینمایی «دورافتاده» به اهمیت ..... در زندگی انسان پی می‌بریم.

۵۵. دانش عمومی مقدمهٔ ظهور ..... است.

۵۶. دانش علمی به سه دستهٔ ..... و ..... و ..... تقسیم می‌شود.

۵۷. یکی از راه‌های فهم جهان هستی ..... است که فقط برای انسان گشوده شده است.

۲ نمره

(پ) تطبیق دهید.

۵۸.

(الف) دانش تجربی	۱) درک عمیقی از شناخت جهان اجتماعی ایجاد می‌کند.
(ب) دانش علمی	۲) استفاده از مترو برای رهایی از ترافیک
(پ) دانش عمومی	۳) زیرشاخهٔ دانش علمی است.
(ت) تجربه‌گرایی	۴) به جای موضوع بر روش علوم تأکید می‌کند.

۱ نمره

(ت) تعریف کنید.

۵۹. دانش بومی؛ ۶۰. ذخیرهٔ دانشی؛

۱۴ نمره

(ث) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۶۱. انسان چگونه می‌تواند از دیده‌ها، شنیده‌ها و خواننده‌های خود فراتر رود؟

۶۲. قبل از سخن گفتن، انسان چگونه با جهان اطرافش ارتباط برقرار می‌کند؟

۶۳. در صورت عدم وجود کدام دانش، جهان اجتماعی ما فرو می‌ریزد؟

۶۴. جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم چه نام دارد؟

۶۵. کدام عامل سبب می‌شود که انسان مجبور نباشد به‌تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای تک‌تک کنش‌هایش را تولید کند؟

۶۶. یک پدیدهٔ اجتماعی نام ببرید که ما دربارهٔ آن هم دانش عمومی و هم دانش علمی داریم.

۶۷. کدام دانش توانایی دفاع از حقایق موجود را به انسان می‌دهد؟

۶۸. در چه صورت اعضای جامعه از بخشی از ذخیرهٔ دانشی به نفع بخش دیگر چشم‌پوشی می‌کنند؟

۷ نمره

(ج) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۶۹. ویژگی‌های دانش عمومی را نام ببرید.

۷۰. چه وقت شرایط و زمینه برای پیدایش دانش علمی در جامعه فراهم می‌شود؟ مثال بزنید.

۷۱. در فرهنگ‌های مختلف چه نوع برخوردی با دانش‌های علمی سه‌گانه می‌شود؟ توضیح دهید.

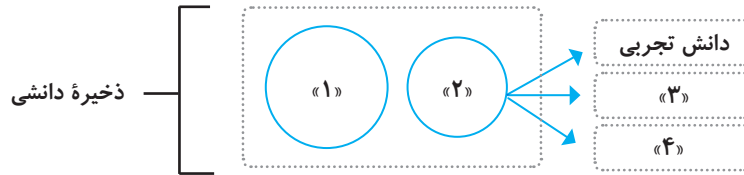
۷۲. راه‌حل رفع تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی چیست؟

۷۳. تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی چگونه رخ می‌دهد؟ چه نتیجه‌ای دارد؟ چگونه حل می‌شود؟

۷۴. تأثیر دانش عمومی بر دانش علمی را با ذکر مثال توضیح دهید.

۷۵. پدیدهٔ اجتماعی ترافیک را در دو دانش عمومی و علمی بررسی کنید.

آزمون ۳- سطح امتحان نهایی (۳۳ پرسش امتحانی)

۲/۵ نمره

الف) تعیین کنید کدام عبارت درست و کدام عبارت نادرست است؟

درست نادرست

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- ۷۷. انسان از ابتدای تولد، به تدریج از راه حس، توانایی تشخیص چیزها از یکدیگر را می‌یابد.
- ۷۸. تعقل: راهی برای شناخت است که در بین موجودات وجود دارد.
- ۷۹. انسان، همواره از آگاهی و دانشی که نسبت به کنش‌های خود دارد، غافل است.
- ۸۰. اگر شناخت عمومی نباشد، جهان اجتماعی از بین می‌رود.
- ۸۱. «دانش علمی» با تأمل و اندیشه در «ذخیره دانشی» آغاز می‌شود.
- ۸۲. ذخیره دانشی، فراتر از دانش عمومی است.
- ۸۳. جهان اجتماعی، جامعه‌ای است که در آن زندگی می‌کنیم.
- ۸۴. فوتبالیستی که به‌طور حرفه‌ای فوتبال بازی می‌کند، دارای دانش علمی است.
- ۸۵. در نتیجه تعارض بین دانش علمی و عمومی، ارتباط دوسویه این دو نوع دانش کم می‌شود.
- ۸۶. رویکرد تبیینی، فلسفه، اخلاق و دین را جزء علوم نمی‌دانست.

۲/۵ نمره

ب) عبارات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

- ۸۷. هرگاه انسان در یک موقعیت جدید قرار می‌گیرد، به اهمیت ..... پی می‌برد.
- ۸۸. جهان‌های اجتماعی مختلف براساس ..... خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.
- ۸۹. کنش آدمی وابسته به ..... است و بدون آن انجام نمی‌شود.
- ۹۰. میزان آگاهی که مردم عامی از زبان دارند، دانش ..... و میزان آگاهی که زبان‌شناسان از زبان دارند، دانش ..... است.
- ۹۱. تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش ..... جامعه می‌افزاید.
- ۹۲. جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط ..... را دانش علمی می‌دانست.
- ۹۳. مردی که در طی کوهنوردی، آتش درست کردن بدون امکانات لازم را یاد می‌گیرد از دانش ..... استفاده می‌کند.
- ۹۴. رویکرد تبیینی به جای ..... بر ..... علوم تأکید می‌کرد.

۲ نمره

پ) تطبیق دهید.

۹۵

الف) دانش عمومی	۱) دستور زبان
	۲) زبان مادری
ب) دانش علمی	۳) اختراع ساعت الکترونیکی
	۴) آبیاری کوزه‌ای

۱۱۲. در مورد «ذخیره دانشی» کدام گزینه درست است؟

- ۱ دانش لازم برای زندگی یا همان «دانش عمومی» است.
- ۲ کنش‌های روزانه ماست که اغلب از دانش نهفته در پس آن غافلیم.
- ۳ دانشی که در بدو تولد و با ورود به جهان اجتماعی با دیگران شریک می‌شویم.
- ۴ تجربه‌های فردی و اجتماعی که در مدرسه، دانشگاه و در ارتباط با دیگران می‌آموزیم.

۱۱۳. هر کدام از گزاره‌های زیر به ترتیب با کدام یک از گزینه‌ها ارتباط می‌یابد؟
«دانشی که انسان‌ها در طول زندگی به دست می‌آورند.» - «دانشی که برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد.» - «دانش عمومی را در

اختیار ما قرار می‌دهد.»

- ۱ ذخیره دانشی - دانش علمی - جامعه و فرهنگ
- ۲ دانش عمومی - ذخیره دانشی
- ۳ دانش عمومی - دانش علمی - جهان اجتماعی
- ۴ دانش عمومی - ذخیره دانشی - جهان اجتماعی

۱۱۴. کدام گزینه دلیل مناسبی برای عمومی نامیدن «دانش عمومی» است؟

- ۱ وجود آن در همه کنش‌های انسان الزامی است و عمیق‌ترین بخش ذخیره دانشی است.
- ۲ جامعه، دانش لازم برای زندگی را در اختیار ما می‌گذارد و گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی است.
- ۳ تلاش‌های علمی موجب گسترده شدن دانش عمومی می‌شود و امکان عمیق‌تر شدن می‌یابد.
- ۴ برای حل مسائل و مشکلات در زندگی اجتماعی به طور عام به کار برده می‌شود.

۱۱۵. کدام گزینه به ترتیب «نحوه شکل‌گیری» و «پیشرفت» دانش علمی را نشان می‌دهد؟

- ۱ با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و با تأمل و اندیشه در ذخیره دانشی پیشرفت می‌کند.
- ۲ با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و با تأمل و اندیشه در دانش علمی پیشرفت می‌کند.
- ۳ با تأمل و اندیشه در دانش عمومی شکل می‌گیرد و با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی پیشرفت می‌کند.
- ۴ با تأمل و اندیشه در ذخیره دانشی شکل می‌گیرد و با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی پیشرفت می‌کند.

۱۱۶. «فیلم سینمایی دورافتاده روایت فردی است که مجبور می‌شود به تنهایی در یک جزیره زندگی کند. او برای درست کردن آتش، ساعت‌ها وقت صرف می‌کند و ...» کدام عبارت توصیف مناسبی در رابطه با این فیلم است؟

- ۱ اگر جهان اجتماعی دانش عمومی لازم برای انجام کنش‌ها را در اختیار ما قرار ندهد، انجام هر کنشی دشوار است.
- ۲ هرگاه در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد.
- ۳ تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.
- ۴ در برابر بحران‌ها، کسانی که دانش عمومی دارند نظر می‌دهند، اما آن‌ها که دانش علمی دارند نظر دقیق‌تر می‌دهند.

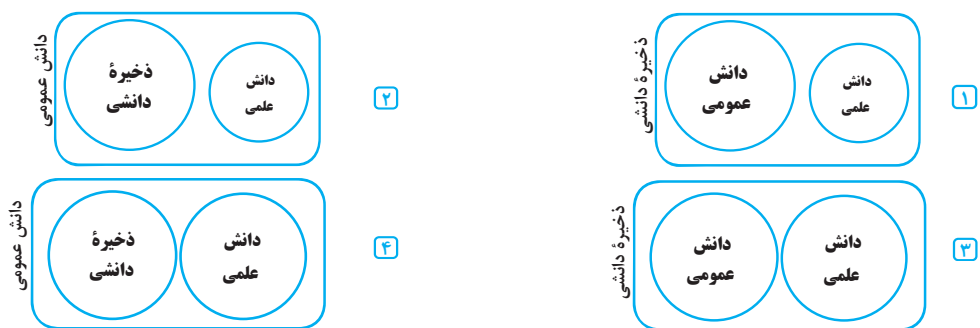
۱۱۷. دانش ..... گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست که ما ..... درباره آن می‌اندیشیم و ..... از آن استفاده می‌کنیم.

- ۱ علمی - کمتر - کمتر
- ۲ عمومی - بیشتر - کمتر
- ۳ عمومی - کمتر - بیشتر
- ۴ علمی - کمتر - بیشتر

۱۱۸. در صورت عدم وجود دانش عمومی با چه مشکلی روبرو می‌شویم؟

- ۱ به درک عمیقی از جهان اجتماعی دست نمی‌یابیم.
- ۲ توان دفاع از حقایق موجود را از دست می‌دهیم.
- ۳ به سختی بر ذخیره دانشی ما افزوده می‌شود.
- ۴ راه برای رشد دانش علمی ما هموار می‌شود.

۱۱۹. در رابطه با «دانش عمومی»، «دانش علمی» و «ذخیره دانشی» کدام تصویر درست است؟

۱۲۰. رابطه دانش عمومی و دانش علمی، با ذخیره دانشی در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ۱ هر دو بخشی از ذخیره دانشی هستند؛ اما حوزه دانش علمی گسترده‌تر است.
- ۲ هر دو بخشی از ذخیره دانشی هستند؛ اما دانش علمی، دانش عمومی را نیز در بر می‌گیرد.
- ۳ هر دو بخشی از ذخیره دانشی هستند؛ اما دانش عمومی، دانش علمی را نیز در بر می‌گیرد.
- ۴ هر دو بخشی از ذخیره دانشی هستند؛ اما حوزه دانش عمومی گسترده‌تر است.

۱۲۱. توضیحات کدام گزینه درباره «ذخیره آگاهی» به ترتیب درست و نادرست می‌باشد؟

- ۱ همان ذخیره دانش هر امت، قوم و جامعه است - گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی، دانش عمومی است.
- ۲ راهنمای زندگی هر فرد، قوم و گروه است - اگر ذخیره آگاهی نباشد، زندگی انسان مختل می‌شود و جهان اجتماعی از بین می‌رود.
- ۳ اندوخته مشترکی از دانش‌ها و آگاهی‌ها است که هنگام تعامل با دیگران از آن استفاده می‌کنیم - راهنمای زندگی هر فرد، گروه و قوم است.
- ۴ از دو بخش دانش عمومی و دانش علمی تشکیل می‌شود - از تجربه‌های فردی و اجتماعی، مطالعات مدرسه‌ای، دانشگاهی و ... شکل می‌گیرد.

مفهومی

۱۲۲. گزاره‌های زیر به ترتیب در کدام گروه از دانش‌ها قرار می‌گیرند؟

- الف) فردی که در یک خیابان راه می‌رود.
ب) فوتبالیستی که به طور حرفه‌ای فوتبال بازی می‌کند.
پ) زنی که در کلاس آموزشی امداد شرکت می‌کند.
ت) مردی که در طی کوهنوردی، آتش درست کردن بدون امکانات لازم را یاد می‌گیرد.

- ۱) دانش عمومی - دانش علمی - دانش علمی
۲) دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی
۳) دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی
۴) دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی

کنکاشی - مقایسه‌ای

۱۲۳. در مورد رابطه «دانش عمومی» و «دانش علمی» کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) دانش عمومی مقدمه ظهور دانش علمی است.
۲) دانش علمی برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی شکل می‌گیرد.
۳) دانش عمومی دانش علمی را غنی‌تر می‌کند.
۴) دانش علمی درک عمیقی از شناخت جهان اجتماعی ایجاد می‌کند.

مفهومی

۱۲۴. هر کدام از پدیده‌های زیر، به ترتیب با کدام قسمت از جدول ارتباط دارند؟

پدیده اجتماعی	دانش عمومی	دانش علمی
الف) زبان	۱	۲
ب) اختراع ساعت الکترونیکی	۱	۲
پ) آبیاری کوزه‌ای	۱	۲

- ۱) الف) ۱ و ۲ - ب) ۲ - پ) ۱
۲) الف) ۱ و ۲ - ب) ۱ - پ) ۲
۳) الف) ۲ - ب) ۱ و ۲ - پ) ۲
۴) الف) ۱ و ۲ - ب) ۱ و ۲ - پ) ۲

مفهومی

۱۲۵. هر کدام از گزاره‌های زیر به ترتیب در حوزه کدام دانش قرار می‌گیرند؟

- الف) تسلط بر دستور زبان مادری
ب) استفاده از مترو برای رهایی از ترافیک
ج) جمعیت‌شناسی
ت) ایستادن پشت چراغ قرمز

- ۱) دانش علمی - دانش عمومی - دانش علمی
۲) دانش عمومی - دانش علمی - دانش عمومی
۳) دانش عمومی - دانش علمی - دانش عمومی
۴) دانش عمومی - دانش علمی - دانش علمی

۱۲۶. «نتیجه داشتن دانش علمی»، «شیوه آغاز دانش علمی» و «نتیجه ورود به جهانی که دیگران در آن زندگی می‌کنند.» در گزینه ..... به درستی آمده است.

ترکیبی

- ۱) درک عمیق از شناخت عمومی - تردید در دانش عمومی - پی بردن به اهمیت شناخت عمومی
۲) درک عمیق از شناخت علمی - تردید در دانش علمی - شریک شدن در مجموعه‌ای از دانش‌ها
۳) دفاع از حقایق موجود در شناخت علمی - تأمل و اندیشه در دانش علمی - پی بردن به اهمیت شناخت عمومی
۴) دفاع از حقایق موجود در شناخت عمومی - تأمل و اندیشه در دانش عمومی - شریک شدن در مجموعه‌ای از شناخت‌ها

مفهومی

۱۲۷. گزاره «کاهش یا افزایش بی‌رویه جمعیت، زمینه رشد علم جمعیت‌شناسی را فراهم می‌کند.» اثر کدام دانش بر دیگری را نشان می‌دهد؟

- ۱) دانش عمومی بر دانش علمی
۲) دانش علمی بر دانش عمومی
۳) دانش علمی بر ذخیره دانشی
۴) دانش عمومی بر ذخیره دانشی

۱۲۸. «چگونگی رخ دادن تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی»، «نتیجه تعارض بین این دو دانش» و «روش حل این تعارض» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

ترکیبی

- ۱) نفوذ دانش عمومی جدید مغایر با هویت فرهنگی افراد جامعه - از رونق افتادن دانش علمی - طرح ایده‌های جدید
۲) نفوذ دانش علمی جدید هم‌سو با هویت فرهنگی افراد جامعه - قطع ارتباط دوسویه دانش عمومی و علمی - طرح ایده‌های جدید
۳) نفوذ دانش علمی جدید مغایر با هویت فرهنگی افراد جامعه - قطع ارتباط دوسویه دانش علمی و عمومی - دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر
۴) نفوذ دانش عمومی جدید هم‌سو با هویت فرهنگی افراد جامعه - از رونق افتادن دانش عمومی - دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر

۱۲۹. آنچه موجب می‌شود در جهان‌های اجتماعی، تعاریف مختلف از دانش علمی ارائه گردد، کدام است؟ «آبیاری زیر سطحی با لوله‌های قطره‌چکان پیشنهاد کدام نوع دانش برای مواجهه با کم‌آبی است؟»

ترکیبی

- ۱) تفاوت در ذخیره دانشی جهان‌های اجتماعی - دانش عمومی
۲) تفاوت در هویت اجتماعی جهان‌های اجتماعی - دانش عمومی
۳) تفاوت در هویت فرهنگی جهان‌های اجتماعی - دانش علمی
۴) تفاوت در ذخیره آگاهی جهان‌های اجتماعی - دانش علمی

ترکیبی

۱۳۰. گزینه ..... در مورد «دانش علمی» نادرست است.

- ۱) هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد.
۲) دانش علمی فرد را به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی خود می‌رساند.
۳) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.
۴) ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود آنگاه که دانش علمی، مطالب دانش عمومی را نقض کند.

پاسخنامه تشریحی

۱. درست (۰/۲۵)
۲. درست (۰/۲۵)
۳. نادرست (۰/۲۵) کنش انسان، وابسته به آگاهی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود.
۴. درست (۰/۲۵)
۵. درست (۰/۲۵)
۶. نادرست (۰/۲۵) با دانش علمی است که این اتفاق روی می‌دهد.
۷. درست (۰/۲۵)
۸. نادرست (۰/۲۵) گاهی در جامعه، میان «دانش عمومی» و «دانش علمی» تعارض‌هایی پدید می‌آید.
۹. نادرست (۰/۲۵) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید.
۱۰. درست (۰/۲۵)
۱۱. معنای (۰/۲۵)
۱۲. ذخیره دانشی (۰/۲۵)
۱۳. کم‌تر (۰/۲۵) / بیشتر (۰/۲۵)
۱۴. جهان اجتماعی (۰/۲۵)
۱۵. علمی (۰/۲۵)
۱۶. نفع (۰/۲۵) / ایده‌های جدید (۰/۲۵)
۱۷. راهنمای (۰/۲۵)
۱۸. دانش عمومی (۰/۲۵)
۱۹. (۱) ب (۰/۵) / (۲) ب (۰/۵) / (۳) الف (۰/۵)
۲۰. هر آنچه فرد، از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای، دانشگاهی و ... می‌آموزد، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی او را تشکیل می‌دهد. (۰/۵)
۲۱. مجموعه آگاهی‌ها و دانش‌هایی که ما انسان‌ها از بدو تولد، با ورود به جهان اجتماعی با دیگرانی که در همان جهان اجتماعی زندگی می‌کنند سهیم و شریک می‌شویم. (۰/۵)
۲۲. بخشی از ذخیره دانشی که با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید و عمیق‌تر و دقیق‌تر است. (۰/۵)
۲۳. دانشی است که انسان‌ها در طول زندگی خود به دست می‌آورند. به عبارتی این دانش، حاصل از زندگی است. (۰/۵)
۲۴. دانش عمومی (۰/۵)
۲۵. دو بخش دانش عمومی (۰/۲۵) و دانش علمی (۰/۲۵)
۲۶. حل تعارض‌ها گاه با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر (۰/۲۵) و گاه با طرح ایده‌های جدید انجام می‌شود. (۰/۲۵)
۲۷. تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند. (۰/۵)
۲۸. دانش علمی (۰/۵)
۲۹. زندگی اجتماعی مختل می‌شود (۰/۲۵) و جهان اجتماعی فرو می‌ریزد. (۰/۲۵)
۳۰. با مقایسه دانش کاربران و سخنگویان زبان فارسی با دانش متخصصان زبان فارسی می‌توان این تفاوت را درک کرد. (۰/۵)
۳۱. دانش را انسان‌ها در طول زندگی خود به دست می‌آورند. (۰/۲۵) با تولد و ورود به جهان اجتماعی با دیگرانی که در همان جهان اجتماعی زندگی می‌کنند. (۰/۲۵)، در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها سهیم و شریک می‌شوند که این نوع از دانش را دانش عمومی می‌نامند. (۰/۲۵)
۳۲. این فرد در موقعیت‌هایی که از آن‌ها آگاهی ندارد با مشکل مواجه می‌شود (۰/۲۵) و اگر بخواهد برای انجام دادن هر کاری فکر کند، زندگی‌اش پرزحمت می‌شود. (۰/۲۵)
۳۳. آن‌ها مجبور نیستند خودشان به تنهایی و جداگانه دانش لازم را برای تک‌تک کنش‌هایشان را تولید کنند. (۰/۲۵) جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنند، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیارشان قرار می‌دهد. (۰/۲۵)
۳۴. بخشی از ذخیره دانشی با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید که به این دانش عمیق‌تر و دقیق‌تر دانش علمی می‌گویند. (۰/۵)
۳۵. کسی که دانش علمی دارد؛ به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد. (۰/۲۵) آسیب‌ها و اشکالاتی را که به شناخت عمومی راه پیدا کرده باشد، شناسایی می‌کند. (۰/۲۵) قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در شناخت عمومی دفاع کند. (۰/۲۵)
۳۶. به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید. (۰/۲۵) دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند. (۰/۲۵) دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد (۰/۲۵) و پیشرفت می‌کند. (۰/۲۵)
۳۷. همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند این مشکلات را می‌شناسند (۰/۲۵) و برای حل برخی از آن‌ها راه‌کار پیشنهاد می‌دهند. (۰/۲۵) اما افرادی که در مسائل، شناخت علمی دارند از شناختی دقیق برخوردارند (۰/۲۵) و می‌توانند برای آن‌ها راه‌حل‌های صحیح پیدا کنند. (۰/۲۵)
۳۸. جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، علم تجربی را دانش علمی می‌دانست (۰/۲۵) و به همین دلیل علوم عقلانی (۰/۲۵) و وحیانی (۰/۲۵) را علم محسوب نمی‌کرد.
۳۹. ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود. (۰/۲۵) دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند. (۰/۲۵) دانش علمی دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد. (۰/۲۵)
۴۰. (۱) ب (۰/۵) / (۲) ب (۰/۵) / (۳) الف (۰/۵)
۴۱. نادرست (۰/۲۵) تعریف دانش عمومی است.
۴۲. درست (۰/۲۵)
۴۳. نادرست (۰/۲۵) ما کم‌تر درباره آن می‌اندیشیم.
۴۴. درست (۰/۲۵)
۴۵. نادرست (۰/۲۵) دانش علمی با حل مسائل و مشکلات، دانش عمومی را غنی‌تر می‌سازد.
۴۶. درست (۰/۲۵)
۴۷. نادرست (۰/۲۵) باید از بخشی از دانش به نفع بخش دیگر دست برداشت.
۴۸. نادرست (۰/۲۵) از اوایل قرن بیستم در جهان غرب شکل گرفت و در نیمه دوم قرن بیستم با چالش مواجه شد و در محافل علمی از رونق افتاد.
۴۹. نادرست (۰/۲۵) رویکرد تجربه‌گرایی یا تبیینی بر روش تأکید می‌کند نه رویکرد انتقادی
۵۰. نادرست (دانش بومی) (۰/۲۵)
۵۱. ذخیره دانشی (۰/۲۵)
۵۲. تولد (۰/۲۵) / مرگ (۰/۲۵)
۵۳. طول زندگی (۰/۲۵)
۵۴. دانش عمومی (۰/۲۵)
۵۵. دانش علمی (۰/۲۵)
۵۶. دانش تجربی (۰/۲۵) / دانش عقلانی (۰/۲۵) / دانش وحیانی (۰/۲۵)
۵۷. پرسش و پاسخ از دیگران (۰/۲۵)
۵۸. (۱) ب (۰/۵) / (۲) ب (۰/۵) / (۳) الف (۰/۵) / (۴) ت (۰/۵)
۵۹. دانشی هم‌سو با هویت فرهنگی و ناظر به حل مسائل جامعه ما و دانشی مفید است. (۰/۵)
۶۰. هر آنچه فرد، از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای، دانشگاهی و ... می‌آموزد، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی فرد را تشکیل می‌دهد. (۰/۵)
۶۱. با تفکر و تعقل (۰/۵)
۶۲. از طریق حس (۰/۵)
۶۳. دانش عمومی (۰/۵)
۶۴. جهان اجتماعی (۰/۵)
۶۵. با هم زندگی کردن انسان‌ها دانش عمومی لازم را در اختیار انسان قرار می‌دهد. (۰/۵)
۶۶. زبان (هر پدیده اجتماعی که نام ببریم اگر پدیده نوظهور نباشد می‌تواند پاسخ این پرسش باشد). (۰/۵)
۶۷. دانش علمی (۰/۵)
۶۸. وجود تعارض بین دو دانش علمی و عمومی (۰/۵)
۶۹. دانش عمومی گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی انسان است. (۰/۲۵) انسان‌ها درباره آن کم‌تر می‌اندیشند. (۰/۲۵) بیش‌تر از آن استفاده می‌کنند. (۰/۲۵) در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌برند. (۰/۲۵)

۷۰. هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن فراهم می‌گردد. (۰/۲۵) مثلاً کاهش یا افزایش بی‌رویه جمعیت در یک کشور می‌تواند زمینه فعالیت و رشد علم جمعیت‌شناسی را فراهم کند. (۰/۲۵)
۷۱. دانش به سه دسته دانش تجربی، عقلانی و وحیانی تقسیم می‌شود. (۰/۷۵) بعضی از فرهنگ‌ها فقط به بخشی از این دانش اعتبار می‌دهند و برخی دیگر هر سه دسته از این دانش را معتبر و در ارتباط با یکدیگر می‌دانند. (۰/۵)
۷۲. الف) تلاش اعضای جامعه برای حل تعارض (۰/۲۵) ب) دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر (۰/۲۵) پ) طرح ایده‌های جدید (۰/۲۵)
۷۳. در صورتی که دانش علمی جدیدی مغایر با هویت فرهنگی افراد به آن جامعه نفوذ کند (۰/۵) قطع ارتباط دوسویه دانش عمومی و علمی و از رونق افتادن دانش علمی (۰/۵) دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر و یا طرح ایده‌های جدید. (۰/۵)
۷۴. کاهش یا افزایش بی‌رویه جمعیت، زمینه رشد علم جمعیت‌شناسی را فراهم می‌کند (۰/۵). پدیده اجتماعی افزایش یا کاهش جمعیت یکی از مسائل و مشکلاتی است که در شناخت عمومی به وجود می‌آید و شناخت علمی برای حل آن ایجاد شده و علمی به نام علم جمعیت‌شناسی را به وجود می‌آورد. (۰/۵)
۷۵. ترافیک یک پدیده اجتماعی است که شناخت عمومی حکم می‌کند برای رهایی از این امر از وسایل نقلیه عمومی استفاده شود؛ پس در دانش عمومی استفاده از وسایل نقلیه عمومی مطرح می‌شود. (۰/۵) در حالی که در دانش علمی از چرایی وقوع ترافیک و راه‌حل نهایی آن سخن به میان می‌آید و پدیده ترافیک، کارشناسانه تحلیل می‌شود. (۰/۵)
۷۶. ۱) دانش عمومی (۰/۲۵) ۲) دانش علمی (۰/۲۵) ۳) دانش عقلانی (۰/۲۵) ۴) دانش وحیانی (۰/۲۵)
۷۷. درست (۰/۲۵)
۷۸. نادرست (۰/۲۵) فقط برای انسان وجود دارد.
۷۹. درست (۰/۲۵) ۸۰. درست (۰/۲۵)
۸۱. نادرست (۰/۲۵) با تأمل و اندیشه در دانش عمومی ایجاد می‌شود.
۸۲. نادرست (۰/۲۵) دقیق‌تر یا عمیق‌تر
۸۳. نادرست (۰/۲۵) جامعه و فرهنگ
۸۴. درست (۰/۲۵) ۹۰. عمومی (۰/۲۵) علمی (۰/۲۵)
۸۵. درست (۰/۲۵) ۹۱. علمی (۰/۲۵)
۸۶. درست (۰/۲۵) ۹۲. علم تجربی (۰/۲۵)
۸۷. شناخت عمومی (۰/۲۵)
۸۸. هویت فرهنگی (۰/۲۵) ۹۳. عمومی (۰/۲۵)
۸۹. آگاهی (۰/۲۵) ۹۴. موضوع (۰/۲۵) روش (۰/۲۵)
۹۵. ۱) ب (۰/۵) ۲) الف (۰/۵) ۳) ب (۰/۵) ۴) الف (۰/۵)
۹۶. یعنی جامعه (۰/۲۵) و فرهنگی (۰/۲۵) که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی (۰/۲۵) یا همان دانش عمومی (۰/۲۵) را در اختیار ما قرار می‌دهد.
۹۷. زیرا دانشی برای زندگی است (۰/۲۵) و جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم (۰/۲۵). دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.
۹۸. دانش عمومی (۰/۵)
۹۹. جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود (۰/۲۵)، تعاریف متفاوتی از دانش علمی (۰/۲۵) دارند.
۱۰۰. در برابر بحران‌ها کسانی که دانش عمومی دارند نظر می‌دهند (۰/۲۵) اما آن‌ها که دانش علمی دارند، نظر دقیق‌تر می‌دهند (۰/۲۵)
۱۰۱. آبیاری زیر سطحی یا لوله‌های قطره‌چکان (۰/۵)
۱۰۲. تأثیر دانش عمومی بر دانش علمی را نشان می‌دهد. (۰/۵)
۱۰۳. یعنی هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد. (۰/۵)
۱۰۴. وقتی در جمعی قرار می‌گیریم که زبان آن‌ها را متوجه نمی‌شویم، به تفاوت زبان خود با آن‌ها پی می‌بریم و درباره این تفاوت می‌اندیشیم. (۰/۵)
۱۰۵. انسان با ورود به جهانی که دیگران در آن به سر می‌برند (۰/۲۵)، در مجموعه‌ای از شناخت‌ها با آن‌ها شریک می‌شود (۰/۲۵). این دانش مشترک همان دانش عمومی است. دانش عمومی، اندوخته مشترکی (۰/۲۵) از دانش‌ها و آگاهی‌هاست (۰/۲۵) که هنگام تعامل با دیگران، از آن استفاده می‌کنیم. (۰/۲۵) انسان هنگامی متوجه دانش عمومی می‌شود که در استفاده از آن دچار مشکل شود. (۰/۲۵)
۱۰۶. انسان با دانش علمی، به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد. (۰/۵) آسیب‌ها و اشکالاتی را که به شناخت عمومی راه پیدا کرده باشند، شناسایی می‌کند. (۰/۵) قدرتی می‌یابد که از حقایق موجود در شناخت عمومی دفاع کند. (۰/۵)
۱۰۷. هرگاه انسان در یک موقعیت جدید قرار می‌گیرد به اهمیت شناخت عمومی پی می‌برد (۰/۵)؛ «زمانی که شما با فرد ناآشنایی در یک مهمانی برخورد می‌کنید، دقت شما بیشتر می‌شود و پیش از انجام هر کاری فکر می‌کنید. در این موقعیت شما متوجه نیاز خود به وجود یک نوع شناخت در رفتار خود می‌شوید.» (۰/۵)
۱۰۸. حواس: انسان از ابتدای تولد، به تدریج، از راه «حس» (شنیدن، دیدن، ... و ...) توانایی تشخیص چیزها از یکدیگر را می‌یابد. (۰/۵) زبان: وقتی زبان می‌گشاید، با سخن گفتن، روند آگاه شدن انسان، سرعت شگرفی می‌یابد و از دانسته‌های دیگران استفاده می‌کند. (۰/۵) پرسش و پاسخ از دیگران: تنها راهی که فقط برای انسان در بین موجودات وجود دارد. (۰/۵) تفکر و تعقل: انسان با تفکر و تعقل، از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌های فراتر می‌رود، معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند و به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم می‌رسد. (۰/۵)
۱۰۹. جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند (۰/۲۵) و علوم عقلانی (۰/۲۵) و وحیانی (۰/۲۵) را علم محسوب نمی‌کند. اگر چنین رویکردی، به جوامع دیگر که علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌دانند، سرایت کند (۰/۲۵)، در ذخیره دانشی آن جوامع، تعارضاتی پدید می‌آورد. (۰/۲۵) در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود. (۰/۲۵) دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند (۰/۲۵) و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد. (۰/۲۵)
۱۱۰. **گزینه ۱** الف) نادرست است. زیرا: این نوع آگاهی، یک بخش از ذخیره دانشی یعنی «دانش عمومی» است. ت) نادرست است. زیرا: دانش عمومی، زیرمجموعه ذخیره دانشی است. (گزینه‌های ب و پ درست هستند.)
- صفحات ۲ و ۳ کتاب درس
۱۱۱. **گزینه ۲** انسان با ورود به جهانی که دیگران در آن به سر می‌برند (یعنی در بدو تولد)، در مجموعه‌ای از شناخت‌ها با آن‌ها شریک می‌شود. این دانش مشترک، همان دانش عمومی است. این روند تا هنگام مرگ فرد ادامه می‌یابد.
- صفحات ۲ تا ۴ کتاب درس
۱۱۲. **گزینه ۴** در تمامی گزینه‌ها به جز گزینه «۴» ذخیره دانشی با دانش عمومی برابر دانسته شده است، درحالی که ذخیره دانشی فراتر از دانش عمومی است.
- صفحه ۳ کتاب درس
۱۱۳. **گزینه ۲** «دانشی که انسان‌ها در طول زندگی به دست می‌آورند.» دانش عمومی؛ «دانشی که برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد.» دانش علمی؛ «دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.» جهان اجتماعی، یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم.
- صفحات ۳ کتاب درس
۱۱۴. **گزینه ۲** جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد. دانش عمومی، گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست.
- صفحه ۴ کتاب درس

۱۱۵. **گزینه ۳** در کتاب در دو مورد نحوه شکل‌گیری مطرح شده، یک مورد گفته شده که دانش علمی با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید که نحوه شکل‌گیری آن را نشان می‌دهد و در موردی دیگر (همان صفحه) گفته شده که دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند. پس در مورد شکل‌گیری، هر دو گزاره درست است. پس قسمت اول سؤال در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» می‌تواند درست باشد. گزینه «۴» قسمت اول نادرست است؛ زیرا به جای دانش عمومی، ذخیره دانشی قرار داده است. در قسمت دوم سؤال فقط گزاره دوم را می‌توان قرار داد. بنابراین گزینه درست، گزینه «۳» است. صفحه ۴ کتاب درس
۱۱۶. **گزینه ۱** این فیلم نشان می‌دهد که: اگر جهان اجتماعی، دانش عمومی لازم برای انجام کنش را در اختیار ما قرار ندهد، انجام هر کنشی دشوار است. صفحه ۴ کتاب درس
۱۱۷. **گزینه ۳** دانش عمومی گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست که ما کم‌تر درباره آن می‌اندیشیم و بیش‌تر از آن استفاده می‌کنیم. صفحه ۵ کتاب درس
۱۱۸. **گزینه ۳** دانش عمومی امکانی به انسان می‌دهد که از تجربیات قبلی دیگران استفاده کند که نیاز نداشته باشد برای انجام هر کاری فکر کند تا آگاهی لازم را به دست آورد. پس در وقت او صرفه‌جویی می‌شود و می‌تواند به فعالیت‌های جدیدتری برای ارتقای ذخیره دانشی خود بیندیشد. در غیر این صورت به‌سختی بر ذخیره دانشی او افزوده می‌شود. صفحه ۴ کتاب درس
۱۱۹. **گزینه ۱** ذخیره دانشی به دو بخش تقسیم می‌شود: ۱. دانش عمومی ۲. دانش علمی. پس گزینه‌های «۲» و «۴» نادرست هستند. دقت کنید که در کتاب درسی گفته شده است: دانش عمومی گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی است پس سطح بزرگ‌تری را در برمی‌گیرد. گزینه «۳» نادرست است. صفحات ۳ و ۴ کتاب درس
۱۲۰. **گزینه ۴** این سؤال به نوعی توضیح شکل‌های سؤال بالا می‌باشد. بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه «۱» نادرست است زیرا حوزه دانش علمی گسترده‌تر نیست. گزینه «۲» و «۳» نادرست هستند، زیرا اگر بگوییم یکی از دانش‌های علمی یا عمومی، دیگری را در برمی‌گیرد. به این معنی است که رابطه این دو را عموم و خصوص من‌وجه بدانیم، در حالی که در کتاب گفته شده دانش عمومی، مقدمه دانش علمی است و بخش گسترده‌تر ذخیره دانشی را در برمی‌گیرد. صفحات ۳ تا ۴ کتاب درس
۱۲۱. **گزینه ۲** بررسی همه گزینه‌ها: گزینه «۱» قسمت اول و دوم درست است. / گزینه «۳» قسمت اول نادرست است، زیرا تعریف دانش عمومی است و قسمت دوم درست است. / گزینه «۴» قسمت اول و قسمت دوم درست است. / گزینه «۲» قسمت اول درست اما قسمت دوم نادرست است و در تعریف دانش عمومی استفاده می‌شود، نه ذخیره دانشی. صفحات ۳ و ۴ کتاب درس
۱۲۲. **گزینه ۲** الف) راه رفتن در یک خیابان، وقتی در حالت خاصی نباشد نیاز به دانش علمی ندارد. پس: دانش عمومی است. / ب) واژه حرفه‌ای نشان می‌دهد که فرد آموزش دیده است. پس: دانش علمی است. / پ) کلاس آموزشی امداد، به روش علمی آموزش می‌دهد. پس: دانش علمی است. / ت) این یادگیری در اثر تجربه فردی است پس: دانش عمومی است. صفحات ۳ تا ۴ کتاب درس
۱۲۳. **گزینه ۳** گزینه «۳» نادرست است. زیرا: «دانش علمی» با حل مسائل و مشکلات «دانش عمومی» آن را غنی‌تر می‌سازد و به‌تدریج بر ذخیره دانشی جامعه می‌افزاید. صفحه ۵ کتاب درس
۱۲۴. **گزینه ۱** در مورد زبان ما هم دانش عمومی داریم (صحبت به زبان مادری) و هم می‌توانیم دانش علمی داشته باشیم. (تسلط به دستور زبان مادری) ساعت الکترونیکی براساس دانش علمی ایجاد شده است و آبیاری کوزه‌های براساس دانش عمومی برای ما قابل استفاده است و دانشی است که در طی زندگی اجتماعی ایجاد شده است. صفحات ۵ و ۶ کتاب درس
۱۲۵. **گزینه ۱** الف) تسلط بر دستور زبان، شناخت علمی است، زیرا فقط متخصصان علم زبان‌شناسی می‌توانند آن را دریابند و آموزش دهند. / ب) ترافیک یک پدیده اجتماعی است و شناخت عمومی حکم می‌کند که برای رهایی از این امر از وسایل تقلیه عمومی استفاده شود در حالی که در دانش علمی از چرایی وقوع ترافیک و راه‌حل نهایی آن سخن به میان می‌آید. / پ) جمعیت‌شناسی یک علم است. / ت) ایستادن پشت چراغ قرمز براساس دانش عمومی رخ می‌دهد و معمولاً انسان‌ها برحسب عادت این عمل را تکرار می‌کنند و از آگاهی و دانشی که در پس آن نهفته است، غافل‌اند. صفحات ۵ و ۶ کتاب درس

۱۲۶. **گزینه ۴** «نتیجه داشتن دانش علمی»: ۱. به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد. ۲. آسیب‌ها و اشکالاتی را که به شناخت عمومی راه پیدا کرده باشند، شناسایی می‌کند. ۳. قدرتی می‌یابد که از حقایق موجود در شناخت عمومی دفاع کند. (بخش اول گزینه‌های «۱» و «۲» درست است.) / «شیوه آغاز دانش علمی»: با تأمل و اندیشه در شناخت عمومی / «نتیجه ورود به جهانی که دیگران در آن زندگی می‌کنند»: شریک شدن در مجموعه‌ای از شناخت‌ها که آن‌ها دارند. صفحات ۴ و ۵ کتاب درس
۱۲۷. **گزینه ۱** دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند؛ یعنی هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، (یعنی مشکلی در دانش عمومی به وجود می‌آید) زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد. صفحه ۵ کتاب درس
۱۲۸. **گزینه ۳** «چگونگی رخ دادن تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی»: در صورتی که دانش علمی جدیدی مغایر با هویت فرهنگی افراد به آن جامعه نفوذ کند. / «نتیجه تعارض بین این دو دانش»: ۱. قطع ارتباط دوسویه این دو نوع دانش ۲. از رونق افتادن دانش علمی. / «روش حل این تعارض»: ۱. دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر ۲. طرح ایده‌های جدید. صفحه ۶ کتاب درس
۱۲۹. **گزینه ۳** «علت تفاوت تعاریف مختلف از دانش علمی در جهان‌های اجتماعی متفاوت»: جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند. / «آبیاری زیرسطحی با لوله‌های قطره‌چکان» پیشنهاد دانش علمی برای مواجهه با کم‌آبی است. صفحه ۶ کتاب درس
۱۳۰. **گزینه ۴** گزینه «۴» نادرست است. زیرا: آنگاه چنین روی می‌دهد که جهان‌های اجتماعی مختلف بدون توجه به هویت فرهنگی خود، تعاریف یکسانی از دانش علمی ارائه کنند. صفحه ۶ کتاب درس
۱۳۱. **گزینه ۱** «اثر دانش عمومی بر دانش علمی»: هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد. یعنی دانش عمومی منجر به ایجاد دانش علمی شده است. / «اثر دانش علمی بر دانش عمومی»: تلاش‌های علمی نیز به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید و هم دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند. سایر اثرات دانش علمی بر دانش عمومی را در صفحه ۵ کتاب درسی مطالعه کنید. صفحه ۵ کتاب درس
۱۳۲. **گزینه ۲** جهان‌های اجتماعی مختلف، براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند، بنابراین علت وقوع تعارض میان جهان‌های اجتماعی و یا درون یک جهان اجتماعی مشخص شد. پس گزینه «۱» ناقص و گزینه «۴» نادرست است. / پیامد: ۱. قطع ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی ۲. از رونق افتادن دانش علمی ۳. از دست دادن توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی. بنابراین قسمت دوم همه گزینه‌ها درست است به‌جز گزینه «۱». صفحات ۶ و ۷ کتاب درس
۱۳۳. **گزینه ۱** دانش مفید و کاربردی: دانشی است که هم‌سو با هویت فرهنگی و ناظر به حل مسائل جامعه‌خودمان است. صفحه ۷ کتاب درس
۱۳۴. **گزینه ۱** این رویکرد از اوایل قرن بیستم در جهان غرب شکل گرفت و در نیمه دوم قرن بیستم از رونق افتاد و فلسفه و اخلاق و دین را کلاً جزء علوم نمی‌دانست. صفحه ۷ کتاب درس
۱۳۵. **گزینه ۴** الف) دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی مانند عقلانی و وحیانی را شامل می‌شود. دیدگاه سوم / ب) دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید. دیدگاه اول / پ) همه دانش‌ها دانش حاصل از زندگی است. دیدگاه دوم / ت) در برخی از نخله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و عمومی فرو می‌پاشد. دیدگاه دوم. صفحه ۸ کتاب درس
۱۳۶. **گزینه ۱** رابطه دانش عمومی و دانش علمی در دیدگاه اول: بی‌ارتباط با هم هستند پس: رابطه تباین دارند و دو دایره متخارج هستند. / در دیدگاه دوم: داخل هم هستند پس رابطه عموم و خصوص مطلق دارند و متداخل نامیده می‌شوند. / در دیدگاه سوم: در بخشی با هم مشترک هستند؛ یعنی متقاطع‌اند. صفحه ۸ کتاب درس
۱۳۷. درست (۰/۲۵)
۱۳۸. درست (۰/۲۵)
۱۳۹. درست (۰/۲۵)